

Can Xue Pakraštys

Iš kinų kalbos vertė Indrė Balčikonytė-Huang

R A R A

Vilnius, 2026

PIRMAS SKYRIUS

LIUDZIN

Buvo jau vėlu. Liudzin stovėjo parimusi į medines duris. Mėnesienoje švelniai spindėjo didžiulės vynuogių kekės, vėjyje maloniai šnarėjo senosios tuopos lapai. Kažkas kalbėjo. Balsas sumišo su tuopos lapų šnaresiu ir Liudzin neišgirdo, kas sakoma. Ji žinojo, kad tai jis – pastaruoju metu pasirodydavo kasnakt ir prisėsdavo ant akmeninio suolelio šalia kiemo vartų. Iš pradžių Liudzin labai bijojo: lindėjo namo viduje, nedrįsdama išeiti, ir vis dairėsi pro langą. Galiausiai, pajutusi, jog nėra ko bijoti šio iš sudėjimo mešką primenančio senyvo vyriškio, sukaupė drąsą prie jo priėti. Jo akys buvo labai skvarbios – net ir prieblandoje smigo tarsi stiklo šukės. Abi jo rankos buvo užimtos: Liudzin išvydo, kad jis veja kanapinę virvę. Buvo nekalbus, į visus Liudzin klausimus atsakydavo miglotai: „Nebesu tikras...“ Jis negyveno Liudzin kaimynystėje, tai iš kurgi jis? Nors ir nesišnekučiavo su Liudzin, atrodo, kad mėgsta kalbėtis pats su savimi: jo žodžiai skambėjo išvien su vėju ir lapų šlamesiu. Nutilus vėjui, nutildavo ir jis – na ir keistuolis. Šiąnakt jis kalbėjo

garsiau, ir Liudzin, ėtempusi ausis, šiaip ne taip nugirdo keletą žodžių: „Vidurdienį, turguje...“ Liudzin uoliai bandė įsivaizduoti turgų: audeklai, sidabro ir aukso papuošalai, razinos, rankiniai būgneliai, užsieniečiai ir taip toliau. Valandėlę pagalvojusi, siūlo galo neužčiuopė. Net ir tokį vėlyvą metą kitoje gatvės pusėje skambėjo moters daina; jos, regis, būta jaunos, atrode, lyg verktų ar guostųsi – negi daina skirta šiam senyvam vyrui? Tačiau regėjosi, jog jis nė nesiklauso – toliau kalbėjo pats sau. Šiomis dienomis Liudzin jau apsiprato su jo balsu ir jai atrode, kad senukas primena kieme augančią tuopą – ši buvo jau labai sena, tas žmogus greičiausiai taip pat. Liudzin paklausė jo, ar nuvytą virvę ruošiasi parduoti. Jis neatsakė. Pasijutusi mieguista, Liudzin nuėjo gulti ir jau snūduriuodama išgirdo, kad jaunosios moters balsas suskambo skausmingai. Atsikėlusi ryte, Liudzin išvydo, jog senasis vyras nepaliko jokio pėdsako, nebuvo nė vejant virvę prikritusių kanapių plaušelių, na ir keistuolis. Paklausti kaimynai visi kaip vienas atsakė, kad nieko nežino apie tokį žmogų, neatsirado ir jį mačiusiųjų. Tai buvo galima suprasti: šiaip jau taip vėlai niekas neidavo pasivaikščioti. Liudzin žinojo, kad ji guldavo vėliausiai visame miestelyje – seniai buvo taip įpratusi. Bet kas ta jauna moteris naktį? Pagal tai, iš kur sklido balsas, atrode, kad ji – viena iš Meng Ju namiškių. Ta šeima prekiaavo aviena: iš ganyklų pirkdavo avis, šias turguje paskersdavo ir mėsą čia pat parduodavo. Keistojo senuko pasirodymas užpildė žvarbias Liudzin rudens naktis ir ji pajuto vyrui užgimusį miglotą jausmą, bet nebuvo linkusi išsiaiškinti to jausmo prigimties.

Jau penkeri metai, kai ji šiame namelyje su nedideliu vidiniu kiemu gyveno viena. Motina ir tėvas atsikėlė iš didelio pramoninio miesto šalies gilumoje, kai ji dar nebuvo gimusi. Prieš penkerius metus senstelėję tėvai su daugeliu kitų sugrįžo atgal į gimtąjį miestą, o ji liko. Kodėl ji pasiliko? Nenorėjo į didmiestį? Apie tą miestą ji buvo susidariusi šiokių tokių įspūdį vien tik iš tėvo pasakojimų, tačiau

tie vaizdiniai buvo lakūs, nepatikimi. Kadaisė ji uoliai stengėsi su-
sieti juos į visumą, tačiau nepavyko. Todėl, kai tėvai ėmė krautis
lagaminus rengdamiesi palikti šį pakraščio miestelį ir grįžti namo, ji
pajuto, kad galva apsunko, kojos suglebo, žingsniai tapo netvirtai. Tas
keletą dienų ji girdėjo, kaip vėlyvą naktį paupyje ėmė pokšėti tuopų
kamieniai. Šie pokšėjimai su pertraukomis kartojosi iki pat paryčių.
Ji turėjo nepaprastą klausą: vos išgirdusi suprato, kad sproginėja
tuopos. Klausydama to bloga lemiančio garso, ji krūpčiojo iš išgąs-
čio, kol pamažu užgimė miglota mintis. Kai ji prabilo apie tai, kad
nori pasilikti, tėvas kilstelėjo dešinę antakį, ir tiek. Taip jis elgdavosi
kaskart, kai įvykių eiga patvirtindavo jo mintis. „Tu jau suaugusi,
žinoma, gali likti.“ Liudzin staiga pajuto, kad jis su mama visą laiką
tik ir laukė, kol ji pati pasisiūlys, – na ir kvailelė. Taip jos lagaminai
vėl buvo atidaryti, o daiktai sugrįžo į savo vietas. Tikrai, jai jau tris-
dešimt, kodėl vis dar turėtų gyventi su tėvais? Traukiniui pajudėjus,
tėvas su motina nė galvų neiškišo pro langą. Ji nenumanė, apie ką jie
galvoja. Tačiau prieš pat paskutiniam traukinio vagonui dingstant
iš akių, ji staiga aiškiai išvydo tą tolimą miestą. Tiksliau pasakius,
tai buvo ne miestas, bet ore plevenantis baltų dūmų kamuolys, o jo
viduje – mirazą primenantys statiniai. Ji išvydo net tėvo ir motinos
butą daugiaaukščiame name: neaišku, kodėl net nupliektas šviesos
jo langas buvo visiškai juodas. Kaip ji atpažino jį? Ogi prieš langą
kabojų senamadiškas klostuotas motinos sijonas. Jai susirengus
grįžti, žingsniai tapo tvirtesni:ėjo į namus, kurie priklausė jau tik
jai vienai. Iš susijaudinimo jos kūnas net virpėjo.

Ėmusi gyventi viena, Liudzin iš pradžių sunkiai apsiprato. Jos
darbas buvo turguje pardavinėti audeklus. Kai iš triukšmingos
prekyvietės parsirado į savo vienišą namelį, buvo sutemę. Jau keletą
dienų iš eilės skubiai striksėdama jos kambaryje vis pasirodydavo
mažytė kielė. Pilkai melsvas paukštelis trumpai ir spigiai sučiūškė,
tarsi ieškotų savo porelės. Greitai apsukusi ratą aplink kambarį,

ji, čirkšdama iš nusivylimo, išskrido. Liudzin išgirdo, kaip nutūpusi medyje ji vis dar čirškavo. Gal jos gyvenime įvyko tragedija? Atsisėdusi po lempos šviesa, ji ėmė galvoti apie pastaruoju metu turguje dažnai pasirodantį vyrą. Šis nešiojo akinius, o jam pakėlus audeklą apžiūrėti, akiniai kone liedsdavo prekę – Liudzin tai pasirodė be galo juokinga. Jo išvaizda labai netiko prie turgaus aplinkos, neatrodė, kad būtų atėjęs ko pirkti, neturėjo su savimi ir maišo ar kuprinės. Iš apdaro jis priminė pakraščio valstietį. Žinoma, nebuvo valstietis – tai matyti iš jo žvilgsnio. Jis vis ateidavo žiūrinėti audeklų, bet nieko nepirkdavo, kita vertus, nesistebeilijo ir į Liudzin. Vyro judesiai ir veido išraiška, liečiant šias rankomis austas medžiagas, jai sukėlė kone fiziologinį atsaką. Kas tai per žmogus?

– Nepirksiu, tik žiūrinėju, – pakėlęs galvą jis tarė Liudzin, tarsi maldaudamas.

– Žiūrėkit, žiūrėkit, kiek širdis geidžia, – mechaniškai atsakė Liudzin, tačiau pasijuto, lyg jos viduje kažį kodėl staiga būtų atsivėrusi kiaurymė.

Vieną dieną kielė iki pat vėlumos negrįžo į savo lizdą: gailiai čirkšdama, vis suko ratus šalia erškėtinės rožės. Pajutusi, kad kažkas nutiko, Liudzin patraukė prie kiemo vartų. Gatvės žibinto šviesoje ji išvydo tą vyrą su akiniais iš turgaus, besišnekantį su jauna moterimi. Moteris labai skubėjo; ji šaižiai kažką suriko ir nubėgo. Atrodė, kad vyrui svaigsta galva: jis atsirėmė į elektros stulpą ir užmerkė akis, kad pailsėtų. Kielė čirškė dar graudžiau, tarsi mama, netekusi vaikų. Priėjusi prie vyriškio, Liudzin švelniai tarė:

– Ryt vėl ištrauksiu keletą naujų audeklo ritinių su snieginio lotoso raštais. Jie tokie... kaip snieginis lotosas, bet sykiu ir ne.

Žmogus atsitokėjo tik išgirdęs jos žodžius.

– O! – tarstelėjo. Kai jis atsisukęs nužvelgė jos namų kiemą, ji pastebėjo, kad kielės jau nematyti. Vyras nuėjo daugiau nieko nepasakęs. Jo eiseną kėlė juoką: šiek tiek priminė arklį. Liudzin buvo

girdėjusi kitus turguje į jį kreipiantis „senasis¹ Ši“, vadinasi, tokia jo pavardė – Ši. Liudzin ėmė mąstyti: gal jų susitikimai turguje nebuvo atsitiktiniai? Antraip kodėl jis šiandien atsirado prie jos namų vartų? Ji vėl prisiminė, kaip ta jauna moteris irzliai trepsėjo kojomis, o kielė vis čirškė. Vėliau vyras dar kelis kartus pasirodė prie jos namų. Liudzin maloniai su juo pasisveikino, vadindama jį „senuoju Ši“. Jis kaskart stovėdavo toje pačioje vietoje ir atrodė, tarsi kažko lauktų: vis dirščiojo į laikrodį. Laukia tos jaunos moters, spėliojo Liudzin. Bet kodėl pasirinko šią vietą? Keistas reikalas.

Senasis Ši suteikė Liudzin būčiai gyvybės. Ji užsidedė tvarkytis kieme: vos atėjus poilsio dienos, su įkarščiu kibdavo į darbą. Palei sienas prisodino daugybę gludų bei raudonžiedžių šalavijų, ir augalai susiliejo su anksčiau pasodintomis erškėtinėmis rožėmis. Kieme jau augo dvi tuopos – viena priekyje, kita gale, o dabar ji pasodino ir keletą šaltalankių: jai buvo prie širdies tokie neįmantrūs medžiai. Be to, patrėšė vynuogės. Vieną poilsio dieną Ši įžengė pro jos kiemo vartus. Liudzin pakvietė jį pasėdėti vynuogėmis apželdintoje pavėsinėje ir, į lauką išnešusi žemą stalelį, išdėliojo servizą arbatai. Vos jiems susiruošus ją gerti, pasirodė kielė: ji skubriai vaikštinėjo tai šen, tai ten, kilščiodama uodegą ir be atvangos čirkšdama. Ši veidas kaipmat persimainė, ir jis, ištempęs kaklą lyg arklys, ėmė žvalgytis į lauką. Galiausiai atsiprašė ir atsisveikino arbatos nė negurkštelėjęs. Liudzin labai sutriko, ypač ją glumino tas paukštis, o gal tai buvo du ar trys paukščiai, juk jie visi atrodo vienodai. Liudzin prisiminė, kad jaunosios moters daugiau nematė. Kas įvyko tarp jos ir Ši? Jam čia besėdint, ji pastebėjo, kad jis susižalojęs dešinės rankos rodomąjį pirštą – šis buvo storai aptvarstytas, tačiau vyras labai įgudusiai laikė puodelį kairėje rankoje. Gal jis kairiarankis, pamanė Liudzin.

1 Prieš pavardę pridedamas būdvardis „senasis“ kinų kultūroje išreiškia kalbančiojo pagarbą ir šiltą santykį su minimu asmeniu, paprastai vyriškos lyties, nepriklausomai nuo šio amžiaus (čia ir toliau vertėjos pastabos).

Liudzin gyvenimas iš esmės tekėjo kursuojant vieninteliu maršrutu iš taško A į tašką B: iš namų ji keliaudavo į turgų, iš turgaus – namo. Tačiau vieną naktį ji neištvėrė ir nuėjo žemyn gatve iki paupio. Laikėsi sausmetis ir upė buvo beveik išdžiūvusi. Aukštas dangus buvo nušviestas mėnesienos, valandėlę paėjusi palei upę, ji išvydo tuopų lavonus. Nežinia, ar tas ketvertas penketas tuopų mirė sava mirtimi, ar tai buvo nelaimingas atsitikimas. Stūksantys kamienai priminė pamėkles, ir vos metus žvilgsnį į juos ėmė daužytis širdis. Šiaip ne taip įsidrąsinusi, ji žengė artyn, bet tuoj pabaidė kele tą ankstyvųjų pečialindų: nuo šaižaus jų čirškavimo ėmė drebėti kojos. Ji bemat apsigrėžė ir pasuko atgal, ėjo tol, kol visą permerkę prakaitas, ir tik paskui atsisukusi pažvelgė atgal. Bet kodėl mirusios tuopos vis dar stovėjo jai prieš akis?

– A, ir tu čia? – staiga į ją kreipėsi iš tuopų giraitės išlindęs šešėlis. Balsas išgąsdino kone iki alpulio. Laimei, ji atpažino, kad tai toje pačioje gatvėje gyvenantis kaimynas. Jis buvo ne vienas: iš paskos sekė dar vienas šešėlis – tai buvo Ši. Jis kikenė. Besiartindamas tarė Liudzin:

– Išvydus tokius mirusius medžius, nereikėtų bėgti, jei leidiesi bėgti, jie nebeišleis tavęs iš akių.

Kaimynas paantrino:

– Ši sako tiesą, Liudzin, turbūt dar nesi susidūrusi su tokiais dalykais?

Nors stovėjo šešėlyje, Liudzin vis vien pajuto, kad jos veidas nukaito lyg ugnis. Ar šiedu seniausiai čia tūnojo? Kaipgi jai kilo mintis čia ateiti?

Ji prisiminė tuo metu sėdėjusi prie stalo ir bandžiusi atsakyti į motinos laišką, o paskui užstrigusi, nes ausyse vis skambėjo motinos žodžiai: „Liudzin, Liudzin, pas mus nebesugrįši. Turi pati savimi pasirūpinti.“ Nejaugi net praėjus šitiek laiko mama vis dar svarstė, kad Liudzin reikėtų grįžti pas tėvus? Ji pakilo, kurį laiką klausėsi

vienišo kielės čirškesio kieme. Išeidama net pamiršo uždaryti duris. Galbūt šiedu vyriškai dažnai ateina čia tyrinėti mirusių medžių, tik ji užklydo pirmąsyk.

– Žiūrėk, kaip kiti veša, tik šitie va – o jei tai grupinė savižudybė? – vėl prabilo Ši. Jo akinių lęšiai spindėjo šalta šviesa.

Pažvelgusi į tą pusę, Liudzin išvydo, kad mėnuo tapo dar ryškesnis, kitos gražuolės tuopos tarsi ketino prabilti, vien tie keli medžiai vis dar kėlė šurpą. Song Feijuanas, jos kaimynas, nuožemiai žiebė į išdžiūvusį tuopos kamieną geležiniu kastuvu, bet šis nė nekrustelėjo. Numetęs kastuvą, Songas tarsi apkvaitęs stovėjo priešais medį, o Ši porąkart prunkstelėjo. Liudzin prisiminė, ką šitas kaimynas išdarinėjo savo paties namuose. Tų metų rudenį, pasimaišius protui, senis išgriovė galinę savo namų sieną, laimei, stogas buvo dengtas šiaudais, todėl neigriuvo. Atėjus žiemai, nuo šiaurės vėjo jis prisidengė dervuotos drobės gabalu.

– Feijuanai, ką čia darai? Juk tai mirę medžiai, – tarė Liudzin, lyg stengdamasi jį nuraminti. Iš upės pasigirdo skambus garsas, tarsi į viršų būtų iššokusi stambi žuvis.

Kalbančią Liudzin nuo vyrų skyrė trys metrai. Ji norėjo prieiti arčiau, tačiau vos jai žengus žingsnį, šie atsitraukdavo atgal. Į batą pateko šiek tiek smėlio, ji pasilenkė norėdama iškratyti, o kai vėl atsitiesė, anie jau buvo dingę giraitėje. Padvelkė vėjo gūsis, ir Liudzin staiga suėmė baimę. Apsigręžusi ji pasuko atgal, bet vos už poros žingsnių nežinia koku būdu atsitrenkė į mirusį medį. Vos jį apėjusi, atsitrenkė į kitą – taip, kad net akyse sužairavo, ir ji iš skausmo suvaitojo. Pakėlusį akis išvydo, kad tankiai suaugusių mirusių medžių kamienai apsiautė tarsi siena, palinko, apsupo ją. Ji tegalėjo matyti dangų virš galvos ir prieš akis iškilusią juodą medžių užtvarą. Netekusi vilties prisėdo ant žemės ir ją apėmė jausmas, kad tuoj ateis pasaulio pabaiga. Kokia velniava, ko ji čia atėjo? Upėje vis dar šokinėjo žuvis, tačiau atrodė, kad garsas ataidi iš labai toli.

Ji užsidengė veidą delnais, nebenorėdama matyti tų kamienų, apėmė įtarimas, kad tai kaimynas Song Feijuanas krečia pokštus. Tai ne kas kita kaip haliucinacijos, tik koku būdu jis, o dar ir Ši sukėlė tokias haliucinacijas? Ji nervingai tai svarstė, tačiau įtampa buvo per didelė ir jai nepavyko nieko suprasti. Staiga ji pajuto stiprų blykstelėjimą ir atitraukė nuo veido rankas: ak, tai žaibas. Trenkė kartą, paskui kitą, ir viskas aplink nušvito sniego baltuma, ką tik prieš akis bolavę mirę medžiai ėmė tolti, tik žaibo nutviekstos gedulingos jų šakos chaotiškai plakėsi. Ji pakilo ir leidosi bėgti, bėgo nesustodama nė akimirksniui, kol pasiekė namus.

Prisiminusi šiuos įvykius, Liudzin visa esybe pajuto, kad senojo vyriškio pasirodymas jos kiemelyje – savaime suprantamas dalykas. Gal jau atėjo laikas? Laikas kam? Ji nežinojo, tik neaiškiai juto, kad reikalas gali būti kažkaip susijęs su toli esančiais tėvu ir motina. Ji prisiminė, kad tais metais, kai išvyko, tėvas taip pat vijo virves. Žiemą atsisėdęs prie plikutėlės kiemo sienos, dirbdamas vis stebėdavo, kas pasirodys kelyje prie namų. Tais laikais gatvėje retai kada galėjai išvysti žmogų ar gyvulį, mašinų buvo dar mažiau. Tėvas vijo nesku-bėdamas, o jam metus žvilgsnį į praeivius, veidu perbėgdavo lengvas šypsnyš. „Pamatei kokį pažįstamą, tėti? – teiraudavosi Liudzin. – Cha, kiekvienas čia pažįstamas. Kokio dydžio tas mūsų miestelis?“

Liudzin pagalvojo, kad jei jau kiekvienas pažįstamas, tai tėvas greičiausiai dairėsi kokio daikto, bet ko gi? Įžengusi į kiemą, Liudzin nuėjo prie sienos, kur kadaise dažnai sėdėdavo tėvas, ir vos sustojusi išgirdo gaudulingą paukščio klyksnojąmą. Paukštis buvo lizde kažkur netoliese, galbūt jis neteko vaikų, gal susižeidė, o gal apskritai nieko nenutiko, tik prigimtis pesimistiška? Sprendžiant iš balso, paukštis buvo nebejaunas, galbūt tėvas čia kadaise tam ir sėdėdavo, kad galėtų jo klausytis, veikiausiai tik ten sėdėdamas ir galėjai jį išgirsti. Kas tai per paukštis? Ji spėjo, kad lizdą jis susisuko galinėje tuopoje. Bet vos žengusi kelis žingsnius, ji jo nebegirdėjo.

Grįžusi ten, kur stovėjo anksčiau, vėl jį išgirdo. Jeigu jis kadaise tėvui žiemą palaikė draugiją, vadinasi, tai sėslus paukštis. Gal sužeista laukinė žąsis? O kaip sužeista žąsis susisuktų lizdą tuopoje? Bet kletavo kiek panašiai. Tokiomis naktimis į pietus traukiančios žąsys kartais imdavo klegenti, ir Liudzin, naktiniame danguje išgirdusi jų krykavimą, negalėdavo sulaukyti ašarų. Tai, kas aiškių aiškiausiai buvo laisvę skelbiantys garsai, jai priminė siaubą prieš tuoj įvyksiančią egzekuciją.

– Garsas turi kryptį, jei nerasi teisingos vietos, tai ir nebus girdėti, – staiga labai aiškiai tarė jai senasis vyriškis. Ji išvydo, kad kanapinė virvė jo rankose skleidžia minkštą balkšvai sidabrinę šviesą.

– Iš kur jūs? – Liudzin žengė prie jo. Nuleidęs galvą, jis sumurmėjo:

– Tokių dalykų aš nepamenu... Pagalvok, juk aš... – nutilo. Liudzin mąstė: kokie žmonės gali neturėti atminties? Yra tokių? Jis... Kas jis toks? Ji norėjo prisiartinti prie senuko, tačiau pajuto, kad jos dešinę pėdą kažkas tempia, ir tik per plauką nenugriuvo. Tai ją apstulbino. Tvirtai atsistojusi, nusprendė lengvai nepasiduoti: šįkart bandė žengti kairiąją pėdą, bet suklupusi atsisėdo ant žemės. Senukas sėdėjo ir toliau vijo virvę, tarsi nebūtų nieko pastebėjęs. Įtūžusi ir susigėdusi Liudzin išgirdo save šaukiant:

– Kas tu?!

Nors buvo jau vėlu, lauke staiga pravažiavo virtinė arkliais traukiamų vežimų – toks dalykas nebuvo nutikęs jau daugelį metų. Liudzin buvo girdėjusi kalbant, kad miestas plečiasi, bet jai nė iš tolo nerūpėjo aplankyti naujų vietų. Kalbėta, kad miestas vystomas į rytus, bet juk rytuose stovi kalnas snieguota viršūne. Kaip ten plėstis? Nejaugi ruošiamasi nukasti kalno kampą? O gal ant kalno šlaito pristatyti namų? Liudzin savo akimis buvo mačiusi ant didžiulių pakalnės uolų tupinčius snieginius leopardus, grakščius ir galingus, primenančius kalnų dievybes. Vėliau ji daugybę kartų sapnavo riaumojantį leopardą: žemė tuomet griaušte griaudė. Bet

koks iš tiesų yra tas snieginio leopardo riaumojimas, jai iki šiol nepaaiškėjo. Kadangi buvo savaitgalis, laisva diena, ji pasiryžo palai-kyti senukui draugiją ir pažiūrėti, kada jis išeis ir kur trauks. Šis pakilo, kai nebebuvo girdėti pravažiavusių vežimų dardėjimo. Iš nu-garos jis be galo priminė rudąją mešką. Liudzin matė, kaip jis perėjo kelią ir patraukė link Meng Ju namų. Kaip tik tuo metu Meng Ju lange išsižiebė lempos šviesa ir jis žengė vidun. Jam įėjus, prieš tai dainavusi jauna moteris staiga veriamai sukliko. Liudzin išgirdo iš namo sklindantį triukšmą, net pagalvojo, kad gali nutikti kas negero, bet po valandėlės viskas nurimo ir šviesa užgeso. Dar kurį laiką pastovėjusi, galiausiai grįžo į namelį miegoti. Ji nenumanė, kada prašvito: naktis rodėsi labai labai ilga.

Kas gi vis dėlto tą naktį nutiko Meng Ju namuose? Liudzin nepavyko įžvelgti nė menkiausių pėdsakų. Nuėjusi į jo namų kiemą, pamatė avis – šios buvo baisiai purvinos. Senolis Meng Ju kaip tik taisė savo aulinius batus. Užsidėjęs skaitymo akinius su didele atida stuksėjo plaktuku, o jo kakta buvo nuberta prakaito lašeliais.

– Tėvuk, ar tas žmogus naktį pas jus užsuko ieškodamas nakvy-nės? – Liudzin prisėdo ant akmeninio suolelio šalia jo.

Pakėlęs galvą, Meng Ju pažvelgė į ją, paskui papurtė galvą ir, pa-dėjęs įrankius batams taisyti, giliai atsiduso. Liudzin pamatė, kaip tarpduryje šmėkštelėjo jaunosios moters šešėlis, paskui vėl pradingo viduje. Meng Ju namuose ji dirbo padienius darbus.

– Kai tik jis pasirodo, Aji tarsi atima sielą, – tarė jis.

Aji – taip vadino jaunąją moterį. O kas su ja sieja senį? Meng Ju tarė:

– Gal jie kraštiečiai.

Liudzin mažai buvo tekę gerai išžiūrėti į Aji veidą, mat ji vis triūsavo nuleidusi galvą. Net ir turguje ji išnykdavo avių bandoje, tarsi pati būtų skersti vedama avelė. Jai patiko segėti raudoną sijoną.

Liudzin vaizduotėje ji buvo tokia gražuolė, kokių retai pasitaiko. Bet kur tą naktį pasidėjo senukas? Juk ji aiškiausiai matė, kaip jis įėjo pro Meng Ju namų duris, o paskui Aji veriamai sukliko.

Dirstelėjusi į avis, Liudzin negalėjo pakelti jų sielvartingų žvilgsnių, ji nesuprato, kodėl jos tokios purvinos, lyg būtų išsivoliojusios kokioj klampynėj. Šitai privertė ją slapta piktintis senuku Meng Ju, jai regėjosi, kad jis negeros širdies. Labai gali būti, kad jis jai melavo, o tas virvę vejantis senis kaip tik slepiasi jo namuose ir išlenda tik nakčia, galbūt jis yra Aji tėvas. Betgi visi kalbėjo, kad Aji našlaitė. Avys vis dar žiūrėjo į ją, bet nė viena neišleido jokio garso. Liudzin pagalvojo, kad būtų daug geriau, jei jos imtų bliauti.

– Sakyk, Liudzin, ar pas mus yra kada pasirodęs koks neaiškus žmogus? – Meng Ju kalbėjo nuleidęs akis: blizgino batus tepalu. Pagalvojusi Liudzin tarė:

– Ne.

– Che, tuomet jį kažkas su šiomis vietomis sieja. Eikš vidun pasėdėti, gerai?

Jai sekant paskui senuką per kiemą į namo vidų, avys visos kaip viena pasuko į juos galvas, o ji pakėlė ranką, kad nematytų jų graužčių žvilgsnių. Namo viduje viskas atrodė kaip ir anksčiau – labai erdvu, tik baldų trūko. Senukas nepakvietė jos prisėsti, stovėjo ir pats. Liudzin buvo atsigręžusi veidu į kiemą: pamatė, kad avių bandoje švysčioja raudonas sijonas. Apsupusios moterį, avys ėmė gailiai bliauti. Tiesiog stebuklai.

– Kaip tavo ir Ši reikalai? – įdėmiai į ją įsižiūrėjęs paklausė senukas.

– Niekur nepasistūmėjome, neperprantu jo, – atsakė Liudzin tuščiu žvilgsniu.

– Mm, reikia turėti kantrybės.

Liudzin nesuprato, kodėl jis sako, kad reikia turėti kantrybės. Be to, jis taip užtikrintai prabilo apie „jos ir Ši reikalus.“ Neturi jiedu jokių reikalų, jis kartais užsuka į jos kiemą išgerti arbatos, ir

ties. Kita vertus, sunku pasakyti, gal ir iš tiesų yra koks reikalas. Ar Ši viengungis? Neturėdama ką pasakyti, didžiuliame tuštutėliame name Liudzin pasijuto labai nejaukiai, todėl atsiveikino. Išeidama pamatė, kad senukas akylai stebi raudonu sijonu seginčią moterį kieme, ir pajuto kaimyno namuose tvyrančią įtampą. Ji jau buvo pasiekusi kiemo vartus, kai atsigręžusi išvydo Aji, mosuojančią aviai prieš snukį peiliu. Nedrįsdama žiūrėti, Liudzin tuoj pat išėjo. Ji prisiminė, kad ši šeima vertėsi labai sunkiai, kai pamatydavo juos miestelyje, jų veiduose paprastai atsispindėdavo nuolankumas, net šioks toks baikštumas, taigi ji niekaip nebūtų pagalvojusi, kad viduje jie tokie smarkūs. Iš jų, rodos, nieko daugiau neištrauksi, teks laukti, kol ateis naktis, ir pasiklausinėti senojo vyriškio.

Seniui Meng Ju paminėjus Ši, Liudzin širdis suspurdo. Per visus tuos metus jos gyvenime pasitaikė įvairiausių vyrų. Kol kartu dar gyveno tėvas su motina, ji nenorėjo, kad vyrai lankytųsi namuose, todėl visada su jais vykdavo į „Kalnų viešbutį“. Viešbutis stovėjo kalno papėdėje ir iš balkono su mylimuoju ji kartais matydavo ant kalno šlaito prie upelio vandenį lakantį snieginį leopardą. Būtent dėl to slapti pasimatymai toje vietoje jai ir patiko – ten buvo galima išvysti snieginius leopardus. Kartą ji su vaikinu (šis buvo geografijos mokytojas) įsmuko į laukinės gamtos rezervatą. Buvo jau beveik sutemę, kai ji geografijos mokytojui tarė: „Taip norėčiau susidraugauti su snieginiu leopardu. Vos pagalvojus apie tas tvirtas letenas, apima jaudulys. Tu eik, aš nebegrišiu.“ Viskas baigėsi tuo, kad mokytojui teko ją tempte ištempti iš rezervato. Vos grįžus į viešbutį, ją apėmė sunkiai nusakomas pyktis, ir jau kitą dieną ji nutraukė su juo santykius. Į miestą grįžo skyriumi. Būta ir labai romantiškų prisiminimų – apie laukinės žąsis. Liudzin tarė draugui: „Labiausiai mėgstu klausytis, kaip giedrą naktį danguje klykia laukinės žąsys.“ Jie nenumanė, ar šios praskris pro šalį, tačiau vis vien nusigavo labai toli palūkuriuoti jų atviroje laukymėje. Jiems beeinant, Liudzin

pasijuto su vaikinu tapusi vienu žmogumi. Pirmuosius kelis kartus jiems tepavyko sutikti dykumos paukščių, galiausiai, kai kurį laiką visiškai nieko nesimatė, aukštai padangėje suskambo pratisi klykavimai, ir abiem stipriai apsikabinus ėmė riedėti ašaros. Tas vyras užsiėmė akmens raizyba, turėjo žmoną ir du vaikus. Liudzin, jau keletą metų nesilankiusi „Kalnų viešbutyje“, vaizdavosi, kad ji pati yra ant didžiulės uolos tupintis snieginis leopardas.

Tam, kad pritrauktų klientų, „Kalnų viešbutis“, garsi tų vietų apgyvendinimo įstaiga, vėliau vestibulyje pastatė narvą su jaunu snieginiu leopardu. Nors jo būta nedidelio, atrodė jis be galo nuožmiai ir pro narvą einančius svečius net apimdavo nerimas: jie niekaip nesumojo, kodėl viešbutis sugalvojo tokiu būdu vilioti klientus. Kadaise ir Liudzin buvo sustojusi prie to narvo, ji žvelgė į leopardą, o šis – į ją, bet moteris pajuto visai negalinti su juo bendrauti, nes gyvūno žvilgsnis buvo tuštutėlis. Jis tarsį neregėjo aplink esančių žmonių, žvelgė nežinia kur. Paskutinįsyk išsiruošusi į „Kalnų viešbutį“, Liudzin pamatė, kad didžiulis pastatas dinga be menkiausio pėdsako, o jo vietoje atsirado ledo čiuožykla, bet ir ta neveikė: ledo nebuvo, vartai užverti. Jai su draugu neliko nieko kito, kaip tik miesto pakraštyje susirasti nedidelį viešbutėlį. Kaskart jai sąmoningai su kuo nors prakalbus apie „Kalnų viešbutį“, pašnekovas mikčiodamas ir užsikirsdamas imdavo sukti kalbą kitur. „Kalnų viešbutis... Ar tikrai toks yra? Keistas pavadinimas.“ Liudzin suglumo: visa tai jai atrodė įtartina. Ji nuėjo pasišnekėti net su buvusiu vaikinu, bet atrodė, kad šis jos vengia, sakė, pastaruoju metu labai retai prisimenantis tuos laikus. Aš juk nenoriu su juo atgaivinti santykių, galvojo ji, nė iš tolo, ko gi jis toks jautrus? O gal ne tiek jautrus, kiek bijosi kalbėti apie viešbutį. Nejaugi ten įvyko didelė atgarsį sukėlusį žmogžudystė ir tik dėl to viešbutį nugriovė? Nuo paskutinio spėjimo jai iš siaubo pašiurpo oda. Kartą tame kilimais išklotame koridoriuje ją buvo kažkas užpuolęs, papurskė į veidą

dujų iš flakono, tačiau nepataikė, tik apstulbino. Kai ji atsikvošėjo, piktadarys jau buvo dingęs. Liudzin viską papasakojo draugui ir šis pasakė, kad iš toli pamatęs, kaip ją užpuolė, šoko iš kito koridoriaus galo norėdamas padėti, bet kai atbėgo iki vidurio, niekdario nebebuvo matyti, galimas daiktas, ten yra įtaisytas slaptas išėjimas. Tą naktį, stipriai laikydami vienas kitą glėbyje, jie drebėjo, negalėdami sudėti bluosto. Prisiminimai apie „Kalnų viešbutį“ palengvėle išbluko, tačiau mįslė taip ir liko neįminta.

– Kuo jūs vardu? – paklausė Liudzin senuko, sėdinčio prie kiemo vartų.

Senis kažką sumurmėjo, galiausiai staiga išspjovė keletą aiškių žodžių:

– Pavardė Meng, Meng Ju.

– Kaip jūs galite būti Meng Ju? Meng Ju yra kitoje gatvės pusėje gyvenantis tėvukas.

– Esu, ir tiek.

Liudzin prisiminė, kad tėvukas Meng Ju vis dėlto kažką žinojo apie šį žmogų, atrodė, net saugojosi jo. Gal tai iš Meng Ju praeities atklydusi šmėkla? Kodėl jo vardas toks pat? Liudzin nebetikėjo juo, gal jam išties mažumėlę pasimaišė, pamanė ji. Šiąnakt jis nevijo virvės – po mėnesiena iš margaspalvių kaspinių pynė pininginę. Iš prigimties buvo nagingas: galėjo pinti nė nežiūrėdamas. Liudzin vaizdavosi, kad jis yra gražuolį kokoną sau mezgantis milžiniškas šilkverpis.

– O kur jūs gyvenate, dėde Meng Ju? – ji vis dar neketino pasiduoti.

Galiausiai jo išspjautų žodžių jau visai nebebuvo galima suprasti. Liudzin išgirdo, kaip toluomoje jaunas vilkiukas, kiek prikimęs ir neryžtingas, miklina gerklę. Patylomis ji drąsino jį. Staiga jai šovė mintis: gal šiuodu iš tiesų yra vienas žmogus? Hm, ji tikrai nebuvo mačiusi jų pasirodant vienu metu. Tačiau anas buvo sudžiūvęs